

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 552

гр. Варна, 11.04.2022 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА в закрито заседание на единадесети април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Ралица Ц. Райкова

като разглежда докладваното от Ралица Ц. Райкова Търговско дело № 20213100900823 по описа за 2021 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Подадена е искова молба от:

ИЩЕЦ: М. Н. Г., с ЕГН *****, с постоянен адрес: област Варна, община *****, *****

срещу

ОТВЕТНИК: „Групама Животозастраховане“ ЕАД, ЕИК 131272330, с адрес на управление: гр. София, бул. „Цариградско шосе“ № 47А , бл. В, ет. 3, представлявано от изпълнителния директор Селин Болар

С Разпореждане № 667/09.02.2022 г. съдът е констатирал, че предмет на спора е правоотношение, в което ищцата има качеството на потребител, поради което на основание чл. 113 от ГПК е преценил, че спорът подлежи на разглеждане по реда на общия исков процес.

След като извърши проверка за редовността на разменените книжа, допустимостта на предявените искове, включително и цената на главния иск, съобрази исканията и възраженията на страните, на основание чл. 140 от ГПК, съдът намира, че следва да се произнесе по предварителните въпроси / не са поставени изрично такива/ и по допускането на доказателствата / исканията са относими и допустими/.

В рамките на предоставения срок по чл. 131, ал. 1 ГПК, ответникът е депозирал отговор на исковата молба, поради което и на основание чл. 140, ал. 3 от ГПК, производството по делото следва да бъде насрочено за разглеждане в открито съдебно заседание с призоваване на страните, на които да се съобщи проект за доклад по делото.

Предвид изложеното, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ПОСТАНОВЯВА разглеждането на делото по ОБЩИЯ ИСКОВ РЕД, като граждански спор.

НАСРОЧВА производството по делото за разглеждане в открито съдебно заседание **на 06.06.2022г. от 09:30 часа**, за която дата и час да се уведомят страните.

СЪОБЩАВА НА СТРАНИТЕ СЛЕДНИЯ ПРОЕКТ ЗА ДОКЛАД НА ДЕЛОТО, на основание чл.140, ал.3 ГПК:

I.ОБСТОЯТЕЛСТВА, ОТ КОИТО ПРОИЗТИЧАТ ПРЕТЕНДИРАНИТЕ ПРАВА И ВЪЗРАЖЕНИЯ:

ИЩЦАТА твърди, че на 14.02.2019 г. и 16.09.2019 г. нейният съпруг Г. И. Г., ЕГН ***** сключил два договора за кредит за текущо потребление с „Банка ДСК” АД за сумите от 32 500 лв. и 7000 лв. Банката, като застрахователен агент на „Групама Животозастраховане“ ЕАД имала правото да сключва договори за застраховка от негово име и за негова сметка, поради което между двете дружества бил сключен договор за групова застраховка „Живот, свързана с банков кредит” с предмет застраховане на живота, здравето и телесната цялост на физически лица – кредитополучатели по договори за банков кредит с банката. В застрахователния договор бил включен и съпругът на ищцата, за което били издадени сертификат № В0004461641190916/ 14.02.2019 г. и сертификат № В0004251003190214/ 16.09.2019 г.

Застрахователната сума по тях била равна на размера на кредита, във връзка с който бил застрахован кредитополучателят – съответно 32 500 лв. по сертификат № В0004461641190916/ 14.02.2019 г. и 7000 лв. по сертификат № В0004251003190214/ 16.09.2019 г. Било договорено, че в случай на смърт на застрахованото лице, застрахователят следвало да изплати на кредитодателя част от застрахователната сума, равна на непогасената част от кредита, а останалата част трябвало да изплати на наследниците на равни дялове. Чл. 12.4 от Общите условия /ОУ/ към застрахователния договор предвиждал, че изключен риск е смърт на застрахования, която се намира „в причинно-следствена връзка с предварително съществуващо заболяване и/или с неговите усложнения и рецидиви, за което Застрахованият е получил медицинско консултиране, диагностициране и/или лечение в 5-годишен период преди датата на сключване на застраховката”.

В исквата молба се сочи, че при включването на кредитополучателя в групата на застрахованите лица, ответникът не му е поставял въпроси съгласно чл. 345, ал. 2 КЗ и чл. 362 КЗ. Според горепосочените сертификати и ОУ, застрахователят извършвал индивидуална оценка на риска само в случай, че застрахователната сума по всички сертификати на едно лице надхвърляла 75 000 евро.

Съпругът на ищцата починал на 26.01.2020 г. и тъй като не му била направена аутопсия, в издаденото съобщение за смърт № 1/27.01.2020 г. като причина за смъртта били указани „Хеморагация церебри. Хипертонична болест III ст., Ишемична болест на сърцето, ангина пекторис. Застойна сърдечна недостатъчност”. Ищцата и синовете на кредитополучателя – Иван Георгиев Иванов и Силиян Георгиев Иванов приели

наследството и веднага след смъртта, отправили обща претенция до ответника за изплащане на застрахователните суми, но с решение от 19.02.2020 г. ответникът отказал да го стори, тъй като настъпилата смърт била изключен риск по смисъла на чл. 12.4 от ОУ. На 06.07.2021 г. наследниците изпратили писмо до ответника, с което оспорили отказа му и го поканили да изпълни задължението си в срок от две седмици. На 16.07.2021 г. той отново отказал. На 22.07.2021 г. синовете на кредитополучателя дарили на своята майка вземанията си срещу ответника, като на 29.07.2020 г. в качеството си на поръчител по сключените от починалия договори за кредит, ищцата погасила задълженията по тях със средства, предоставени ѝ от банката по силата на договор за кредит от същата дата.

В аргументацията си, ищцата излага доводи за нищожност на чл. 12, ал. 4 от ОУ поради заобикаляне на закона – чл. 26, ал. 1, пр. 2 от ЗЗД като посочва, че методът за преценка и ограничаване на риска от страна на застрахователя бил императивно определен от законодателя в чл. 362 от КЗ, а именно чрез поставяне на релевантни въпроси, а не както било сторено в настоящия случай - чрез заместването на въпросите с общи клаузи, покриващи неограничен брой хипотези и съответно изключващи неограничен брой рискове. Ответното дружество било предвидило обща клауза, която изключвала като риск всяка смърт, настъпила пряко или косвено вследствие на заболявания или техни усложнения, диагностицирани у застрахования в един твърде дълъг срок – до пет години преди сключване на договора. Така застрахователят бил заобиколил императивния ред и ограничил отговорността си, без да поставя необходимите въпроси.

Едновременно с това се отбелязва и че същата клауза била неравноправна, а така и нищожна на основание чл. 143, ал. 2, т. 6 от ЗЗП, тъй като позволявала на застрахователя да се освободи от задълженията си по своя преценка, като същата възможност не била предоставена на потребителя. Цитираната норма не допускала търговецът да бъде освобождаван от отговорност въз основа на обстоятелства, лишени от конкретика каквато била налице в настоящия случай. Понятието „заболяване“ не било поставено в никакви обективни рамки, което давало възможност за широко тълкуване. Така ответното дружество едностранно определило, че диагностицираното високо кръвно (артериална хипертония) у застрахования е „заболяване“, а вътрешномозъчният кръвоизлив, от който се твърди, че е починал, се намирало в пряка причинно-следствена връзка с него.

Ищцата навежда аргументи и че дори разпоредбата на чл. 12.4 от ОУ да не била нищожна, тя не би била приложима, тъй като не била установена изискваната от нея причинно-следствена връзка между диагностицираните през 2017 г. състояния у застрахования и причината за смъртта му. Предвид, че не били налице данни за насилствена смърт, аутопсия не е била провеждана, което довело до определяне на причината за смъртта на база предположения. Последните обаче не обосновавали пряка връзка между тях и състоянията на кредитополучателя. Нещо повече – изискването за установяване на причинно-следствена връзка лишило застрахователя от възможността да се ползва от принципа, че се предполага най-вероятната причина за настъпване на застрахователното събитие, а установяването ѝ не било сторено поради бездействието на ответното дружество.

Исковете, ищцата счита за основателни и тъй като ответникът отказал да изплати застрахователната сума с аргумента, че ако наследниците желаели да ангажират отговорността му, самите те следвало да установят, че причината за смъртта не била част от изключените рискове, доколкото той извършвал само формална документална проверка. В тази връзка ищцата сочи, че ответникът неправомерно счита, че е налице оборима презумпция, че застрахователните събития са винаги в резултат на изключен риск. Съответно тази застрахователна практика лишавала от смисъл застраховката срещу смърт вследствие на заболяване.

В срока по чл. 131 от ГПК, **ОТВЕТНИКЪТ** е депозирал отговор на исковата молба, с който оспорва предявените срещу него искове по основание и размер, като моли за отхвърлянето им поради неоснователност.

Ответното дружество не оспорва обстоятелството, че починалият кредитополучател е бил включен в групата на застрахованите лица по Групов договор за застраховка „Живот, свързана с банков кредит“ и с подписаните от него сертификати. Твърди обаче, че предварително съществуващото заболяване, което било в причинно следствена връзка със смъртта, представлявало изключен застрахователен риск по смисъла на чл. 12.4 от ОУ. Обосновава позицията си за законосъобразност на отказа си да изплати сумите с обстоятелството, че починалият е получавал медицинско консултиране и лечение във връзка с диагностицирани заболявания „хипертонично сърце без (застойна) сърдечна недостатъчност и други видове стенокардия“ в петгодишен период преди датата на сключване на застраховката. Това ставало ясно от представената към претенциите, отправени към него от наследниците на застрахования, медицинска документация, подробно описана в отговора.

Едновременно с това ответникът основава оспорването на размера на иска с липсата на представени доказателства, установяващи размера на претенцията на ищцата. Отправя искане за провеждане на съдебномедицинска експертиза за установяване на причинно-следствената връзка между предварително съществуващите заболявания на ищеца и настъпилата смърт. Твърди неоснователност и на акцесорния иск за лихва, вследствие неоснователността на главният иск.

Ответникът е на мнение, че нормата на чл. 12.4 от ОУ не е неравноправна по смисъла на чл. 143 от ЗЗП, тъй като критериите ѝ са конкретно формулирани. Акцентираща, че извършва обективна преценка на обстоятелствата, установени посредством официални медицински документи. В тази връзка обръща внимание на установените увреждания на сърдечния мускул и многократните кардиологични консултации на починалия. В своята съвкупност, заболяванията се обвързват в причинно-следствена връзка с настъпилата смърт.

Сочи се, че клаузата на чл. 12, т.4 от ОУ е уговорена индивидуално, доколкото починалият е положил подписа си под ОУ в уверение на това, че е ги е получил, прочел, разбрал и приел. Бил е наясно със състояние си и съответно с наличието на изключен застрахователен риск. Оспорва и че чл. 1, т. 20 от ОУ не е неравноправна на основание чл. 26, ал. 1 от ЗЗД вр. с чл. 186, ал. 5, т. 1, съответно чл. 186, ал. 1 от КЗ (отм.).

II. ПРАВНА КВАЛИФИКАЦИЯ НА ПРАВАТА, ПРЕТЕНДИРАНИ ОТ ИЩЕЦА, НА НАСРЕЩНИТЕ ПРАВА И ВЪЗРАЖЕНИЯТА НА ОТВЕТНИКА:

Предявени са от ИЩЦАТА: М. Н. Г. с ЕГН *****, постоянен адрес: област Варна, община *****, **, **срещу** ОТВЕТНИКА: „Групама Животозастраховане“, ЕИК 131272330, с адрес на управление: гр. София, бул. „Цариградско шосе“ № 47А, бл. В, ет. 3, представлявано от изпълнителния директор Селин Болар, обективно кумулативно съединени иски с правно основание **чл. 456 ал.1 от КЗ и чл. 86 от ЗЗД** за осъждане на ответника да заплати на ищцата следните суми:

-сумата от **32 500 лв.** /тридесет и две хиляди и петстотин лева/, представляваща застрахователно обезщетение по договор за застраховка "Живот, свързана с банков кредит" по полица със Сертификат No B0004251003190214 от 14.02.2019г. по повод настъпилото застрахователно събитие - смърт на кредитополучателя Г. И. Г. по договор за кредит за текущо потребление от 14.02.2019 г., сключен между последния и "Банка ДСК" ЕАД и представляваща равностойността на платената от ищцата, като наследница на Г. И. Г., главница по договора за кредит, **ведно** със законната лихва за забава върху сумата, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 30.11.2021г. до окончателното изплащане на задължението, както и сумата от **5958,33 лв.** /пет хиляди деветстотин петдесет и осем лева и тридесет и три стотинки/, представляваща законната лихва за забава върху сумата от 32 500лв. за периода от 04.02.2020 г. до 29.11.2021 г.;

-сумата от **7000 лв.** /седем хиляди лева/, представляваща застрахователно обезщетение по договор за застраховка "Живот, свързана с банков кредит" по полица със Сертификат No B0004461641190916 от 16.09.2019г. по повод настъпилото застрахователно събитие - смърт на кредитополучателя Г. И. Г. по договор за кредит за текущо потребление от 16.09.2019 г., сключен между последния и "Банка ДСК" ЕАД и представляваща равностойността на платената от ищцата, като наследница на Г. И. Г., главница по договора за кредит, **ведно** със законната лихва за забава върху сумата, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 30.11.2021г. до окончателното изплащане на задължението, както и сумата от **1283,33 лв.** /хиляда двеста осемдесет и три лева и тридесет и три стотинки/, представляваща законната лихва за забава върху сумата от 7000 лв. за периода от 04.02.2020 г. до 29.11.2021 г.;

III. ОБСТОЯТЕЛСТВА, които са БЕЗСПОРНИ и/или не се нуждаят от ДОКАЗВАНЕ:

ПРИЕМА ЗА БЕЗСПОРНО И НЕНУЖДАЕЩО СЕ ОТ ДОКАЗВАНЕ между страните, че ищцата е наследник по закон на Г. И. Г., починал на 26.01.2020 г., както и че същият е бил включен в групата на застрахованите лица по Групов договор за застраховка „Живот, свързана с банков кредит“, с подписаните от него Сертификат № B0004251003190214 от 14.02.2019г. и Сертификат No B0004461641190916 от 16.09.2019г.

IV. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ДОКАЗАТЕЛСТВЕНАТА ТЕЖЕСТ:

В тежест на всяка от страните по делото е да установи фактите на които основава своите искания и възражения, т.е. тези факти и обстоятелства, от които черпи изгодни за себе си правни последици.

Предвид процесуалното поведение на страните, съдът указва, че в тежест на **ищцата** е да установи, че са налице валидно сключени застраховки "Живот, свързана с банков кредит" в полза на кредитор за обезпечение на задълженията на физическото лице – кредитополучател, настъпило по време на действието ѝ застрахователно събитие – смърт на лицето -кредитополучател и плащане на задълженията, извършено към кредитора от ищцата на законно основание и в посочените размери. В нейна тежест е да установи, че клаузата на чл.12.4 от ОУ на Договора за застраховка е нищожна, като заобикаляща закона.

В тежест на **ответника** е да установи правоизключващите спорното право факти, на които основава своите възражения, а именно, че починалият е получавал медицинско консултиране и лечение във връзка с релевантните за спора заболявания в петгодишен период преди датата на сключване на застраховката, наличието на причинно-следствена връзка между заболяванията на наследодателя на ищцата и неговата смърт, както и за писменото поставяне на въпроси на починалия за съществени за риска по договора за групова застраховка обстоятелства по смисъла на чл. 362, ал. 2 от КЗ.

УКАЗВА на страните, че предвид характера на предявения иск, то на основание чл. 7 ал.3 от ГПК, съдът следи служебно за наличието на неравноправни клаузи в процесните договори, тъй като са сключени с потребител. Предоставя възможност на страните най-късно в първо с.з да изразят становище по тези въпроси.

В случай, че се констатира неравноправни клаузи в потребителския договор, то в тежест на ответника е да установи и че същите са уговорени индивидуално.

V. УКАЗАНИЯ ДО СТРАНИТЕ ЗА КОИ ОТ ТВЪРДЯНИТЕ ОТ ТЯХ ФАКТИ НЕ СОЧАТ ДОКАЗАТЕЛСТВА

УКАЗВА на ищцата, че не сочи доказателства, че е извършила плащане на задълженията към кредитора в посочените размери.

УКАЗВА на ответника, че не сочи доказателства за писменото поставяне на въпроси на починалия за съществени за риска по договора за групова застраховка обстоятелства по смисъла на чл. 362, ал. 2 от ЗК, както и че клаузите по договорите са уговорени индивидуално.

ПО ДОПУСКАНЕ НА ДОКАЗАТЕЛСТВАТА:

ДОПУСКА ДО СЪБИРАНЕ като писмени доказателства по делото, представените с исковата молба и с отговора на исковата молба , писмени документи, надлежно заверени по реда на чл.183 от ГПК.

ЗАДЪЛЖАВА ответника, на основание чл. 190 от ГПК, в едноседмичен срок от

получаване на препис от настоящото определение, да представи заверен за вярност препис от Договора за групов застраховка „Живот, свързана с банков кредит“, сключен между него, като застраховател и „Банка ДСК“ АД, като застраховащ и във връзка, с който са издадени Сертификат № В0004251003190214 от 14.02.2019г. и Сертификат No В0004461641190916 от 16.09.2019г. **УКАЗВА** на ответника, че непредставянето на документите се преценява съгласно чл.161 ГПК, а именно съдът може да приеме за доказани фактите, относно които страната е създала пречки за събиране на допуснати доказателства.

ДА СЕ ИЗИСКАТ /по искане на ответника/ от Националната Здравноосигурителна Каса сведения и удостоверение, от което да е видно каква медицинска помощ е ползвана – всички извършени прегледи и хоспитализации, както и какви лекарствени средства и медикаменти са били предписвани на Г. И. Г., ЕГН *****, за периода от 01.01.2014г. до 12.02.2019г.

ДОПУСКА /по искане на ответника/ **СЪДЕБНО - МЕДИЦИНСКА ЕКСПЕРТИЗА**, по която вещото лице, след запознаване с материалите по делото, и след запознаване с документацията, която следва да се представи от НЗОК, да даде заключение по следните въпроси:

1/ Каква е причината за смъртта на Г. И. Г., ЕГН *****, починал на 26.01.2020г. ?

2/ Има ли медицински данни лицето Г. И. Г., ЕГН *****, починал на 26.01.2020г. да страда от артериална хипертония, дислипидемия, исхемична болест на сърцето и застойна сърдечна недостатъчност и ако има такива данни – от кога датира историята на всяко едно от заболяванията?

3/ Констатираните по т.2 заболявания в своето развитие и съвкупност могат ли да доведат до хеморагия церебри (мозъчен инсулт), съответно смърт? Налице ли е такава причинна връзка между заболяванията, диагностицирани при Георги Георгиев и причината за смъртта му?

ОПРЕДЕЛЯ първоначален депозит за възнаграждение и разноси, свързани с изготвяне на заключението в размер на **500 /петстотин/ лева**, платими от **ответника в тридневен срок** от получаване на настоящото определение, като в същия срок представят доказателства за извършеното плащане.

НАЗНАЧАВА на основание чл.195, ал.1 ГПК в качеството на вещо лице по изпълнение на поставената задача **д-р Д. Анг. Д.**, което да бъде уведомено за изготвяне на експертизата, след представяне на доказателства за внасяне на депозита. **УКАЗВА** на вещото лице задължението да информира съда **с мотивиран отказ в седемдневен срок от уведомяването**, в случай, че не може да изготви заключението поради липса на квалификация, болест или друга обективна причина или в определения срок, както и да представи заключението си най-малко една седмица преди насроченото съдебно заседание, на основание чл. 197, ал. 2, 198 и 199 ГПК, както и отговорността, която носи по чл. 86 ГПК. **УКАЗВА** на вещото лице, че за определяне на окончателен размер на възнаграждението, е необходимо да представят към заключението си справка – декларация, съгласно чл.23, ал. 2

и чл.26, ал.1 от Наредба №2/29.05.2015г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица.

УКАЗАНИЯ КЪМ СТРАНИТЕ:

УКАЗВА на страните, че тази страна, която отсъства повече от един месец от адреса, който е съобщила по делото или на който ѝ е връчено съобщение, е длъжна да уведоми съда за новия си адрес. Същото задължение имат и законният представител, попечителят и пълномощника на страната. При неизпълнение на това задължение всички съобщения се прилагат към делото и се смятат за връчени.

НАПЪТВАНЕ КЪМ МЕДИАЦИЯ ИЛИ ДРУГ СПОСОБ ЗА ДОБРОВОЛНО УРЕЖДАНЕ НА СПОРА

ПРИКАНВА страните към постигане на споразумение, като разяснява, че сключването на спогодба е доброволен способ за уреждането на спора, който има преимущество пред спорното производство, като при постигане на спогодба заплатената от ищеца държавна такса се връща в половин размер.

НАСОЧВА страните към МЕДИАЦИЯ като алтернативен способ за разрешаване на спорове, на осн.чл.140 ал.2 ГПК и чл.11 ал.2 Закона за медиацията.

РАЗЯСНЯВА, че медиаторът може да съдейства на страните за доброволното разрешаване на спора им, който да приключи с постигане на споразумение, одобрено от съда. Освен това, чрез медиацията страните могат да разрешат и други свои конфликтни отношения, извън предмета на съдебния спор и да постигнат и по тях споразумение.

Медиацията може да бъде осъществена в **ЦЕНТЪР ЗА МЕДИАЦИЯ** към Окръжен съд - Варна, адрес гр.Варна ул.,„Ангел Кънчев" № 12, ет.4 /сградата, в която се помещава СИС при ВРС/, без заплащане на такси.

За участие в медиация страните могат да се обърнат към координатора за ВОС: Нора Великова - ет. 4, стая 419, на тел. 052 62 33 62, както и на e-mail: mediation@vos.bg.

За предприемане действия по започване на процедура по медиация или в случай на постигане на спогодба следва да уведомят съда преди насроченото открито съдебно заседание.

ПРЕДОСТАВЯ ВЪЗМОЖНОСТ на страните по делото в хода на насроченото по делото съдебно заседание да изложат становището си във връзка с дадените указания и доклада по делото, както и да предприемат съответни процесуални действия, съобразно изразеното от всяка от тях становище, на основание чл. 146, ал. 3 ГПК.

ПРЕПИС от настоящото определение да се връчи на страните по делото, на основание чл. 140, ал. 3 ГПК, а от депозирания отговор на исковата молба – на ищеца по делото, с Приложение № 6 към чл. 2, т. 6 от Наредба № 7/22.02.2008г. на МП за утвърждаване на образци и книжа, свързани с връчването по ГПК.

Съдия при Окръжен съд – Варна: _____